

De åtgärder man vidtog när döden inträtt var,
man tryckte något på ögonlocken, band en visduk om halsen
som man knöt upp om halsvidet och lade sedan en psalmbok under halsen.
Den döda kroppen flyttades då från sängen och lades i vanliga fall på ett sofflock,
det skulle nämligen vara ett hint för mål.

Sedan vidtog tröttningen, svepningen utfördes alltid av några äldre
kvinnor som gick omkring på ställena och där fanns alltid
skjorta som för länge sedan sytts för det ände målet.

Som litiskansmare användes, om det fanns någon och annan fick
ett av de andra rummen tas och som då kläddes i vitt
och lakan hängdes för fönstren.

Ofta sattes det upp ett litet altare med ljus på och ett par ljus
knubbar med bräder på för att kunna sätta kistan något högt.
Likhalsa brukades ej i denna trakt, men där kom människor
som ville se liket och de blev då trakterade, och nog kom det
ibland omhög som skulle söka bot för lyfte genom beröring med liket.
Vad kistan beträffar beställdes den hos en smickare och det tog
alltid lite tid innan den kom, men då lades liket genast där till.

Först lades de stora lakan, en kudd med nägot vackert ängott
ämne och lakan och täcke ränga och så othos kistan på ställningen
och lockat vid sidan om.

Skigon från girden eller huset skickades till kyrkan för att ringa,
och det var alltid olika, var det en fattig ringdes alltid med en klokka,
ett barn med lilla klokkan, men var det en förmögen eller från en
stora gird ringdes med båda klokorna och mycket länge.

Begravningsringningen utfördes också med hjälpen samma sätt,
men efter julfestningen ringdes aldrig utan det var någon från de stora girderna.
Ofta kunde det dröja ganska länge innan begravningsringen skulle vara,
det var ju så mycket som skulle ordnas, men när de dagen och tiden kom
samlades alla, lockat vatten på och en psalm eller bön lästes,
och sedan togs liket ut och othos på en likbår som bar hela vagnen
av de närmaste, men de måste skifta.

Julfestningen firades alltid ute på kyrkogården, men många
kransar fanns ej och det var i vanliga fall psalmskransar och
andra konstgjorda, och allt var mycket enkelt, efter att blev det ju
koler och det kunde vara mer än en dag.

Grossen grävdes också av folk från gården eller stallet, men var okläd,
höljningen skedde likadant.

Lils ragnen kom till mycket senare, en finns först men den
brann upp vid en eldsviden, och den andra som ännu finns
köptes av sjukkasorn med präster ungefär år 1897
och detta är sjukkasorn avgift för.

Brödskåten för den enkla kvinnan var tyck varit klämnig
med långt brett vid ficklåd och vita stora kläder, men de
för närmare hade alltid en mycket stor vit krage,
männan hade tycker varit kläder.

Brögtiden var mycket olika.

Slaktens arbeten på Lyby gård avslutades alltid med höstgille
och den traditionen pågick ända till år 1908 då folkkomiteén
övergick till ny ägar.

Den festlighet som vidnades alltid på magasinets i Generalskågen,
och det varade alltid tre nätter å rad, och då bjöds både gamla och unga.
Musiken bestod av tre spelmän och gillat av brännvin och öl,
men så vid skridskan fick var och en ett stort stycke rot och bröd,
som man fick skölja ner med hemmebruggt öl.

Skerskeppet på gården kom alltid och sig på hur folket roade sig,
men alltid gick ju oändligt till, sållan nå got bröd,
alltid under uppsikt av ledare och inspektör,

och alla roade sig då också fast vardagen var mera vär och arbetsam.
Så kom vintertiden och den var också arbetsam både ute och inne,
tröskningen på lagan och framtimmarna skulle då hinna med
mycket både med ull och linnet, spinnerockarna märkt fram
och vörarna igång och sedan den ena sållan efter den andra
ur vörarna, skridskan och skonskan var ju också
och arbetade på gårdarna.

Rätt som det var var det tid att tänka på julfesterna
och de var många, det var ju både slakt, bak och brygd
Julafton blev alla fria vid tretiden och då gingo drängarna
till kyrkan för att ringa in julen och de skulle ringa
tre gånger med något mellan rum.

När de då kom hem igen skulle kreaturen ha ett föder
och redan vid sju-tiden skulle ant folkat äta.

Då var det köttbullar, fisk, ris, pot, klens och musslor,
sen listas och sjöngs enligt psalmboken och sen var det att
spela tålor tills vid sju-tiden, då var det tid att äta äta
Ettli måste sora lite det var ju otte ring klokken sex
och de som då hade hing var måste stiga upp mycket tidigt
och redan gå eller fara med hästskjuts.

Julotlan varade ganska länge och så antriddes återfirder
och så var det tid att äta, några vilk blev det inte myskat av.
Kort spelades myskat i julen och mat fanns i all rindlighet.
Sedan kom de nyis som nästan var det samme som frukt,
med vad ringningen beträffas blev det endast tre gånger.

3/
Efter det blev det julegillena och julespökens tid,
och ungdomen såmlades di än på det ena stället och än på det andra.
Det sköts också mycket, som ofta misslyckades, fingrar sköts ofta av.
Trettondedagen gick en del ungdomar ut med stjärnan,
som var gjord av papp utan ljus. Samma dag på kvällen kunde det
också hända att drömmen öppnades och en fågel kom flygandes in,
och då blev det naturligtvis ett väldigt storg.
På torsdag slutade julen och vi blev det fastlagsbröda, då ringarna
skulle tas, och då blev det väldigt tvälar om vem som kunde ta ringen,
den blev då kronad till kung och måste välja sig en drottning,
men det blev i vanliga fall inte längre än som festen pågick,
sedan red de omkring och visade sig på gatorna, men redan blev det fest.
Tvälar om ringarna förtigade alltid antingen på en äng
eller också på ett stort betvarefält, och den tvälar slutade i uppvisningar.
När julkön då kom skulle tvälar bjuda på drängarna
av mat som de fick av sina husbönder och som sedan bars
till det stället där gillet skulle äga rum.
Maten bestod av ägg och risengröd plättar m.m. och vi dans på logen.

Den förste maj, men om vintern var ören, ej förrän den tolfte,
skulle där sjungas maj i byn och där kunde det vara många ungdomar
som gick från gird till gird, men även husen fick besök,
och det var det att stiga upp och ge ägg eller pengar annars sjöngs
ett särskilt vers för dem.

Li kom de midsommarer de majstängens miste klis, och de måste också
som både tid hjälpa till att plöcka blommor och trädgårdsmistarna
redna kransarna och klä dem, när den då var för dig klädd outtes
den upp, en vagn drogs till platsen som spelomans. skulle placeras i
Li höjdes festen med mycket folk alla fick en stor vagn, men spelomans-
fingern måste var och en betala och glädjen stod högt i tak till morgonen.
Både gamla och unga var för i tiden mycket glada för dans
så att sedan på sommaren måste man vandra till Trups vackra skog,
där dansades varje söndag.
Många Malmiten kom också dit med hästskjutare, så där
dansades varje efter Grönvalls fird, men många använde dansbaser
finns ej på den tiden, och var och en fick betala med en
tär eller tyngfem-ring

Skjöt för som viddes mycket både på stora och små gårdar
och vid husen med lite jond till var linpiet.

Linnet viddes för hand och redan skulle det för sommaren
hållas väl rent och när det då var frädigt att ta upp
ristes det upp och vattes i små rutar till sturr.

Den triskades det med plijlar och redan beddes det ut
från marken i strängar, och när den dag som skulle verka
så att det lättare kunde bytas och den fick det vara i
fred en tid för att redan togas i byte stugor, som sig ut
fint grändes den med i jonden och om grästen till väggas.

Den skulle vara 4 alnar lång och 3 alnar bred om en omal,
och där skulle den också ligga långa stakar som linnet skulle
läggas på. Linnet lades då på stakarna och var aldades under, men
det var det mycket nog med så att inte linnet brann upp.

Redan måste både kareerna och fruntimmerna arbeta, kareerna skulle
byta det först och sedan måste fruntimmerna göra det riktigt rent
för då det var gjort vankades det gulle.

Redan skulle det både skättas och hicklas, och när allt var omhandlat
var det frädigt att spinnas.

Under vinterns lopp traskades med plejlar
som på stora gårdar sköttes av ungefär tio personer,
men sedan fanns det också en vandrings plej för dem,
på en av utgårdarna till Hylby, sattes varna för,
höstas fanns nämligen inte där, annars fick det vara en häst.
Om någon skulle traskas med plejlar lades den rakt fram
i leden i raden, så att var och en fick vad den skulle traska,
när den då var slagen på den ena sidan vändes den och slögs
på den andra sidan.

Sedan togs det upp i nättla kassar för att användas
att torka taket med.

Sådan lades i en dröve och togs från den i haygen
och sedan i säckar och till magroint.

ACC. N:R M. 11114:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Utmed den vägen som finns i tiden gick genom Flyby trädgård
låg det gamla fattighuset, där en massa gamla gummor
befann sig. Eftersom de hade mycket litet att försörja sig på
lämnades det både ull och lin för att spinnas, och även
ärter skickades dit för att sorteras och göras avse.
Men dessa gummor ville ju gärna vid tillfälle tulla ut på vägen,
men det var tyvärr omöjligt eftersom de små fönstren med
de mycket små rutorna satt alltför högt upp. Då funderade
de för att sätta spinnerockarna upp boden
och då blev glödden str.

Snärketen av ladugården på Hylbo gård står ett mycket
fjännert stenkör byggt av sten. En ganska högt, som alltid
fins beboddes av storkpar, som också fick ungar, men det kunde
också ibland hända att några ungar kastades ner.

När det på vintern var tid att storkarna skulle komma
var där allmänhet, ty kom den inte tidade det stor olycka,
och gick varje dag och tittade uppåt storkbret och frågade
varandra om de ännu ej sett storken.

Glädjen blev därför mycket stor när de fick höra storken
uppe i brett klippa med näbbet för de skulle det bli fast.
Sedan var ju den att alla arbetarna skulle gå på kvällen
gå upp vid stora trappan på skottet för att få se ett stort
horn med brännvin, jämfört med två stora supar,
och det brännvinet var ej annat utan som från bränneriet
på gården.